

være Tvivl om, at der i Commissionen var en saadan Samling af aandelige Capaciteter fra mange forskjellige Sider, at vi i alt Fald maae ansee det for høist sandsynligt, at hvad der kom fra den store Majoritet i Commissionen, virkelig indeholdt noget Værdifuldt, og at vi maae kunne gaae ud fra, at det, der i Commissionen er blevet forkastet, det, der slet ikke er optaget. Noget af, overhovedet heller ikke er Noget, der bør tages i Betragtning. Derfor har jeg tænkt mig, at man ved denne Sags Behandling burde indskrænke sig til at undersøge, hvad der fra Commissionens Side er blevet bragt for Dagen. Vi have da, som Kirkecommissionens Forhandlinger og Betænkning udvise, et af Majoriteten stillet Forslag, hvortil Lovforslaget væsentlig slutter sig, og desuden er der fra 2 Medlemmer et særskilt Forslag. Der var en anden Minoritet, bestaaende af 3 Medlemmer; men da den tog sit Forslag tilbage, forekommer det mig, at man ved den forestaaende Behandling af Sagen bør indskrænke sig til de to fremsatte Forslag, dels Majoritetens, dels Minoritetens. Det har allerede viist sig ved det Par Stemmer, som vi idag have hørt, at der navnlig er et enkelt Punkt i nærværende Lov, som synes at vække Misnoie, og det er Drettelsen af en Pensions- og Hjælpesund udenfor den fælles Statskasse. Jeg troer, hvis jeg ikke feiler, at dersom man egentlig skulde udtale, hvorpaa Minoritetens Modstand ligesoverfor Majoritetens Forslag grunder sig, er det dette, at denne Minoritet særlig ønsker to Ting: slaaede fast, nemlig at Kirken ingen Eiendomsret har til de nuværende Præstegaardsjorder og Tjender, og at Kirketienderne ere at stille paa samme Trin som Statens øvrige Midler. Det er muligt, at jeg feiler, men jeg seer ikke rettere, end at Modstanden væsentlig reducerer sig til disse to Punkter. Hvis det nu imidlertid maatte befindes, at der ikke i saa Henseende var en saa forfærdelig stor Modsætning imellem de to fremsatte Forslag, forekommer det mig, at man maatte kunne haabe paa en Forsoning, og jeg vil sige, at jeg saameget mere i mit stille Sind føler mig kaldet til at haabe paa, at der kommer en Slags Mægling tilveie, som jeg, hvad man vil finde let forklarligt, er noget

ængstelig ved at udtale, hvad jeg dog for mit Vedkommende anseer for min Pligt at sige ved denne Leilighed. Jeg er nemlig for mit Vedkommende, saalænge jeg har formaaet at tænke over denne Sag, mere og mere kommen til at gaae over til den Side, at, hvis jeg absolut skulde vælge mellem et af de to nævnte Forslag, vilde jeg idelmindste ønske, at jeg kunde gennemføre Minoritetens. Det kan maaskee forundre lidt, og det kan maaskee i mange Henseender være af en Virkning, som for mig ikke vil være meget kjærkommen, men naar jeg skal tale frit og oprigtigt, kan jeg ikke undlade at sige det, netop paa Grund af min Stilling. Jeg vil føie til, at jeg fuldt godt kan begribe, at der kan være den allerstørste Betænkelse ved at gjøre et saa enormt Spring fra den Tilstand, der nu er, til den, som jeg siger er ønskelig, og hvormed vi nødvendigvis engang maae ende, det kan vare længe, men den vil komme; jeg kan tage fejl, men det er min bestedne Formodning. Jeg kan, som sagt, godt fatte, at dette maaskee vil ansees for ugjorligt; det vil ikke være ugjorligt, at Majoriteten i denne Sal kan blive enig derom, men det vil ansees for ugjorligt at sætte det igjennem i Livet. Der vil være saa mange Modstandere derimod, saaledes som Tingene nu staae rundt omkring i Landet; der vil være saa mange praktiske Banffeligheder ved at føre det igjennem, at jeg saare godt kan begribe, at en forstandig og besindig Regjering ikke, selv om den ønskede noget Saadant, kan tænke sig Andet, end at man maa gaae trinviis frem, og det forekommer mig, at der ved det Lovforslag, som her er lagt for os, er gjort et ikke ringe Skridt i denne Retning. Med Hensyn til de to Punkter, som det, efter hvad jeg nys udtalte, er væsentligst for Minoriteten at holde paa, nemlig at Kirken ingen Eiendomsret har, og at Præsterne ere stillede paa samme Trin som Statens øvrige Tjenere, kan jeg ikke nægte, at jeg finder dem i dette Lovforslag. Det forekommer mig, at i det Dieblit, Regjeringen forelægger et saadant Forslag, som Østinget tager sig for at behandle, og som handler om, hvorledes al Kirkens Eiendom, eller rettere Alt det, der er blevet kaldt for